

מפני שבשחיטה עובר השוחט על איסור אחד בלבד, ואילו באכילת נבלה ישנו איסור באכילת כל כזית וכזית, ואנו למדים מדברי אברהם שיש להעדיף לעבור על איסור פעם אחת, ולא לעבור על איסור פעמים רבות.²³

יציאת מצרים

אך עדיין הדבר דורש ביאור:

החישוב שערך אברהם מובן היטב, שכן איסור אשת איש ואיסור שפיכות דמים שווים בחומרתם, ולכן בוודאי יעדיפו המצרים לעבור על איסור פעם אחת, ולא לעבור על איסור שווה בחומרתו פעמים רבות;

אבל בנוגע לשחיטה לחולה בשבת – הרי מדובר באיסורים שאינם שווים בחומרתם: אינו דומה איסור נבלה שהוא איסור לאו, לאיסור שחיטה בשבת שעונשו במיתה. כיצד ניתן להוכיח איפוא מדברי אברהם שיש להעדיף את השחיטה החמורה על פני איסור נבילה הקל?

ויש לבאר:

לאמיתו של דבר, יכולים היו המצרים להסיר את איסור "אשת איש" גם ללא הריגת אברהם, שכן בבני נח עצם הפירוד בין בעל לאשה מהווה גירושין (שהרי אין להם גט)²⁴. ונמצא, שאם היו המצרים לוקחים את שרה בחזקה ומפרישים אותה מאברהם – היה פוקע ממנה איסור "אשת איש", ואז היתה לקיחתה בכחינת "דבר מכווער" בלבד.²⁵

ואף על-פי כן חשב אברהם שהמצרים יהרגו אותו, ויעדיפו לעבור על איסור חמור באופן חד פעמי, ולא לעבור על איסור קל ("דבר מכווער") פעמים רבות.

ומעתה מוכנת ההשוואה לשחיטה לחולה בשבת, שגם במקרה זה עדיף לעבור על איסור חמור אחד (שחיטה בשבת), ולא לעבור על איסור נבלה, שהוא איסור לאו, פעמים רבות.
(לקו"ש חט"ו ע' 487 ואילך)

23. כמבואר בשוע"ר סי' שכ"ח סט"ז – מדברי הר"ן יומא ד, ב.

24. רמב"ם הלכות מלכים פ"ט ה"ח.

25. ראה תוד"ה לנערה, סנהדרין נז, ב.

אָמְרֵי נָא אַחֲתֵי אֶתְּ לְמַעַן יֵיטֵב לִי בְעִבּוּרְךָ (יב, יג)

"למען ייטב לי בעבורך - יתנו לי מתנות" (רש"י)

לכאורה הדבר תמוה: איך ייתכן שאברהם ביקש משרה לסכן את עצמה לשם קבלת מתנות?²⁶!

בזוהר²⁷ מבואר שבזכות "אשה משכלת" זוכה האדם בממון ובכל מילי דמיטב, ואברהם רצה לנצל זאת, וסמך על זכותה של שרה שלא יוכלו לגעת בה לרעה.

אבל לכאורה הסבר זה אינו מספק: אמנם אברהם ידע שזכותה של שרה גדולה ושלא ייגעו בה לרעה, אבל סוף סוף עצם שהותה של שרה בבית פרעה היא מצב שלילי ובלתי רצוי, ואיך ייתכן שאברהם גרם למצב זה כדי לקבל מתנות?

והביאור בזה:

כשציווה הקב"ה על אברהם ללכת אל הארץ, בירך אותו "ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך"²⁸, ומפרש רש"י: "ואברכך - בממון". ולכן, כשראה אברהם שקיימת אפשרות בדרך הטבע לקיום ברכה זו - על-ידי ששרה תאמר שהיא אחותו - הבין שמחובתו לנצל זאת.

אלא שעדיין יש לשאול: אמנם אברהם מצידו היה צריך להשתדל להגשים את רצון הקב"ה בנוגע אליו בדרך הטבע, אבל מדוע היה על שרה לשלם על כך בלקיחתה לבית פרעה?

ויש לומר, שלשם כך מקדים הזוהר שברכת הממון היא דוקא על-ידי

26. אמנם אברהם עשה זאת גם כדי להציל את עצמו מסכנה, כהמשך הפסוק: "וחיתה נפשי בגללך"; אבל התמיהה היא על כך שאברהם הוסיף, ואף הקדים, את המלים "למען ייטב לי בעבורך" - איך ייתכן שהטבה זו, נתינת מתנות, תהיה סיבה לכך ששרה תסכן את עצמה?

27. ח"ג נב, א.

28. לעיל פסוק ב.